

освіти». Одеський державний аграрний університет 13 – 14 квітня 2021, С. 340 – 343

3.Балан Г.О. Неплій Л.В. Фітопатологічна експертиза насіння зернових та зернобобових культур господарств Одеської області/ Г.О. Балан // Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку аграрної освіти і науки та підвищення ефективності агропромислового виробництва» з нагоди 100- річчя Одеського державного аграрного університету, Одеса, 20-21 вересня 2018 р. с. 67-69.

4.Балан Г.О. Неплій Л.В. Аналіз патогенної мікрофлори насіння-важлива складова захисту рослин від хвороб/ Г.О. Балан//Матеріали міжнародної науково-практичної конференції факультету захисту рослин ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, Харків, 11-12 жовтня 2018 р. с.13-15.

УДК: 635.25:631.527.5(477.7)

КОНТРОЛЬ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ В ПОСІВАХ СОНЯШНИКА В УМОВАХ СФГ „ТЕРРА” ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Марченко Т.Ю.

д.с-г.н., доцент
кафедри захисту, генетики і селекції рослин
tmarchenko74@ukr.net

Дєдух І.В.

здобувач вищої освіти
агробіотехнологічного факультету
ivdeduh1977@gmail.com

Одеський державний аграрний університет,
м. Одеса. Україна

Анотація. Викладено результати вивчення дії інсектициду Радіант КС в умовах Одеської області на чисельність бавовникової совки. Досліджуваний інсектицид Радіант КС продемонстрував високу біологічну ефективність у боротьбі з бавовниковою совкою на посівах соняшнику. Виявлено, що ефективність інсектициду Радіант КС була навіть вищою, ніж у еталонних препаратів, коли проводили обліки через 2, 7 та 15 днів після другої обробки. Норми внесення складали 0,5 л/га для другої обробки, і ефективність залишалась високою у всіх варіантах внесення протягом періоду спостережень. Ці результати свідчать про великий потенціал інсектициду Радіант КС у захисті соняшникових посівів від бавовникової совки.

Ключові слова: сояшник, інсектицид, бавовникова совка, ефективність дії

Сояшник, серед олійних культур, є найпоширенішим і вирощується в Україні на найбільшій площі. За статистичними даними, щорічно значна кількість орних земель призначається саме для посіву сояшнику. Приблизно 70% площі, яка відводиться для вирощування всіх олійних культур, припадає на сояшник. Такий високий обсяг вирощування сояшнику свідчить про важливість цієї культури для українського сільського господарства та економіки в цілому. [1]. Щорічно українські агрохолдинги, а також середні та дрібні фермерські господарства активно розширюють площі під вирощування цієї культури. Це зумовлено стійко високими цінами на олію та сояшникове насіння на внутрішньому та міжнародних ринках, що призводить до значної рентабельності вирощування сояшнику. Однак, на сьогодні цю рослину атакує понад 60 видів комах та значна кількість хвороб, а також кліщі та фітонематоди. Загальні щорічні втрати урожаю сояшнику від впливу цього комплексу шкідливих організмів на середньостатистичному полі оцінюються приблизно в 8–10 %, що становить приблизно 2–3 ц/га при середній урожайності від 25–30 ц/га. [2].

Польовий дослід з захисту сояшнику був закладений на полях СФГ «Терра» Одеського району Одеської області. Основним напрямком господарства є вирощування польових та овочевих культур.

Проведення обліків (із зазначенням днів після обробки): до обприскування, через 2 дні після обприскування, через 7 днів після обприскування, через 14 днів після обприскування, через 16 днів після обприскування (строк А), через 2 дні після обприскування (строк В), через 21 день після обприскування (строк А), через 7 днів після обприскування (строк В), через 29 днів після обприскування (строк А), через 15 днів після обприскування (строк В).

У Одеській області проводились польові випробування інсектициду Радіант КС на посівах сояшнику гібриду П64ЛЦ108 з різними нормами витрати: 0,3 л/га, 0,4 л/га та 0,5 л/га. Паралельно здійснювали обприскування еталонними препаратами, такими як Кораген 20 КС (0,175 л/га), Ампліго 150 ЗС, ФК (0,3 л/га) та Белт 480 КС (0,15 л/га). Використання досліджуваного і еталонних препаратів мало на меті захист сояшнику від бавовникової совки (*Helicoverpa armigera* Hb) під час його вегетації.

Протягом двох років досліджень середня кількість бавовникової совки на посівах сояшнику до обробки препаратами становила від 1,0 до 1,5 екземпляра на кожній рослині. Через два дні після обробки посівів кількість

шкідників значно зменшилася і становила в середньому 0,5 екземпляра на рослину при використанні досліджуваного інсектициду у різних нормах внесення (0,3 л/га, 0,4 л/га та 0,5 л/га). Еталонні препарати також ефективно вплинули на кількість шкідників, зменшивши їхню кількість у середньому до 0,4–0,5 екземпляра на рослину, порівняно з контрольним варіантом, де кількість совок становила 0,9 екземпляра на рослину.

Через 14 днів після першої обробки кількість шкідників збільшилася. У варіанті з нормою внесення 0,3 л/га інсектициду Радіант КС становила в середньому 0,7 екземпляра на рослину, а варіантах з нормами внесення 0,4 л/га і 0,5 л/га – по 0,5 екземпляра на рослину. На варіантах з еталонними препаратами кількість шкідників складала в середньому 0,6 екземпляра на рослину, а на контрольному – 0,9 екземпляра на рослину.

Після повторного внесення (через 16 днів після першої обробки) кількість совки виявилася різною в залежності від варіанту обробки. У варіанті з нормою внесення 0,3 л/га інсектициду Радіант КС та у варіанті з внесенням препарату Корагену 20 КС становила в середньому по 0,2 екземпляра на рослину, у варіанті з нормою внесення 0,4 л/га інсектициду Радіант КС та у варіантах з внесенням препаратів Ампліго 150 ЗС, ФК і Белт 480 КС – по 0,1 екземпляра на рослину, а у варіанті з нормою внесення Радіант КС 0,5 л/га шкідник був повністю знищений.

При наступному обліку через 7 днів після другого внесення (що відбулося через 21 день після першої обробки), бавовникова совка була виявлена лише в одному варіанті з нормою внесення 0,3 л/га, де кількість совок становила 0,1 екземпляра на рослину, а також у контрольному варіанті, де кількість совок складала 0,2 екземпляра на рослину. У решті варіантів бавовникова совка була повністю знищена.

При проведенні останнього обліку через 15 днів після другого внесення (що відбулося через 29 днів після першої обробки), на оброблених ділянках соняшнику шкідників не було виявлено.

Таким чином, досліджуваний інсектицид Радіант КС сприяв зменшенню кількості шкідників після другого внесення, при цьому на останніх строках спостережень шкідники були повністю знищені. Дія досліджуваного інсектициду була аналогічна дії еталонних препаратів.

Кількість шкідників у варіантах з використанням норм витрати Радіанту КС 0,4-0,5 л/га була помітно меншою, ніж у варіанті з нормою внесення 0,3 л/га та в порівнянні з варіантами 4 і 7, де застосовували еталонні препарати Кораген 20 КС і Белт 480 КС.

При проведенні обліків через 14 днів після обробки посівів інсектицидами виявлено, що кількість шкідників збільшилася. Найменша

кількість шкідників (9,0 екземплярів) зафіксована у варіанті з нормою витрати досліджуваного інсектициду 0,4 л/га. У варіантах з нормами внесення 0,3 л/га та 0,5 л/га кількість бавовникової совки становила в середньому 14,8 екземплярів та 9,3 екземпляра відповідно. Під дією еталонних препаратів кількість шкідників складала в середньому 11,0 і 12,0 екземплярів.

Отже, досліджуваний інсектицид Радіант КС продемонстрував високу біологічну ефективність у боротьбі з бавовниковою совкою на посівах соняшнику. Дані свідчать, що ефективність дії досліджуваного інсектициду Радіант КС перевищувала ефективність еталонних препаратів. Це стало очевидним при проведенні обліків через 2 дні після другого внесення в третьому варіанті досліду з нормою внесення 0,5 л/га, через 7 днів після другого внесення в другому і третьому варіантах з нормами внесення 0,4 л/га і 0,5 л/га, а також через 15 днів після другого внесення у всіх варіантах з використанням досліджуваного препарату.

Список літератури

1. Андрієнко А. Л. Роль соняшнику в агропромисловому комплексі України. *Вісник Степу : наук. зб. : Ювілейний випуск до 80-річчя заснування Національної академії аграрних наук та 100-річчя Кіровоградського інституту АПВ*. Кіровоград : КОД, 2021. С. 15–26.

2. Борзих О. І. Наукове обґрунтування попередження фітосанітарних ризиків у трансформованих біоценозах. *Карантин і захист рослин*. 2020. № 4-6. С. 3–7. <https://doi.org/10.36495/2312-0614.2020.4-6>.

УДК: 633.491:631.526.32 (477.7)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЛІНІЇ–БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПОСУШЛИВОГО СТЕПУ

Марченко Т.Ю.

д.с-г.н., доцент
кафедри захисту, генетики і селекції рослин
tmarchenko74@ukr.net

Кіосєв Д. В.

здобувач вищої освіти
агробіотехнологічного факультету
tmarchenko74@ukr.net

Одеський державний аграрний університет,
м. Одеса. Україна

Анотація. Наведено результати вивчення впливу густоти стояння та